

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра прикладної економіки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завкафедри прикладної економіки

“ ___ ” _____ 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Бухгалтерський облік та аудит

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки: _____ - _____
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність: 141 «Енергетичний менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

інститут, факультет: _____ ЕТФ
(назва інституту, факультету, відділення)

2016-2017 н. р.

Робоча програма Бухгалтерський облік та аудит для студентів за напрямом підготовки 141 «Енергетичний менеджмент» «30» серпня 2016 року – 9 с.

Розробник: Шаповал Вадим Анатолійович, канд. екон. наук, доцент кафедри прикладної економіки Державного ВНЗ «НГУ»

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри прикладної економіки
(назва)

Протокол від «30» серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри прикладної економіки

«___» _____ 2016 року _____ (проф. Вагонова О.Г.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки (спеціальністю) 7.05030101 Розробка родовищ та видобування корисних копалин (за способом видобування)

(шифр, назва)

Протокол від «___» _____ 20__ року № ___

«___» _____ 20__ року Голова _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів (ECTS) – 3	Галузь знань <i>14 «Електрична інженерія»</i>	нормативна
	Напрямок підготовки	
Модулів – 1	Спеціальність <i>141 «Енергетичний менеджмент»</i>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		4-й
Загальна кількість годин – 72 год.		Семестр:
		1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента – 6 год.	освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр	Лекції:
		14 год.
		Лабораторні:
		Практичні
		14 год.
		Самостійна робота:
		44 год.
Індивідуальні завдання:		
Вид контролю:		
залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 28 год. / 44 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування у студентів сучасної системи знань про концептуальні засади бухгалтерського обліку, основи методології обліку господарської діяльності, основи техніки бухгалтерського обліку, підходи до організації обліку на підприємстві та засади керівництва бухгалтерським обліком в Україні.

Предмет: методи раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів

Основні завдання дисципліни: з'ясування змісту та опанування принципами бухгалтерського обліку, забезпечення засвоєння методичних підходів, що використовуються в бухгалтерському обліку для відображення інформації про господарську діяльність, набуття навиків застосування технічних прийомів реєстрації облікової інформації, формування уявлення про повний цикл обробки облікової інформації: від первинної фіксації господарських операцій до складання фінансової звітності; дати загальне розуміння значення фінансової звітності та основ організації бухгалтерського обліку на підприємстві..

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність елементів методу бухгалтерського обліку;
- порядок відображення в обліку основних господарських процесів: створення підприємства, постачання, виробництво, збут;
- зміст облікової реєстрації; сутність та основні принципи управлінського обліку;
- основи організації бухгалтерського обліку;
- визначити зміст нормативно-технічна документація аудиту.

вміти:

- використовувати методи і технології бухгалтерського обліку
- характеризувати задачі обліку, що необхідні для розв'язання поточних та стратегічних практичних завдань з метою прийняття управлінських рішень в різних галузях економіки;

3. Програма навчальної дисципліни

Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації. Загальне поняття про облік. Виникнення та призначення господарського обліку в суспільстві. Бухгалтерський облік як наука. Види обліку. Мета бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві.

Предмет і метод бухгалтерського обліку. Предмет бухгалтерського обліку. Об'єкти і суб'єкти обліку. Базові принципи бухгалтерського обліку. Методичні прийоми (метод) бухгалтерського обліку, поняття та сутність. Елементи методу бухгалтерського обліку. Класифікація об'єктів обліку та їх характеристика. Джерела утворення об'єктів обліку. Господарські процеси та господарські операції. Порядок оцінки активів. Економічна сутність вартісного виміру і його значення.

Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис. Бухгалтерські рахунки, їх зміст та будова. Активні та пасивні рахунки, їх будова. Синтетичні й аналітичні рахунки, їх взаємозв'язок. Техніка запису господарських операцій на

рахунках обліку. Подвійне відображення операцій на рахунках, його сутність та контрольне значення. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку. Оборотні відомості, їх побудова та призначення. Синтетичні рахунки. Аналітичні рахунки. Взаємозв'язок аналітичних та синтетичних рахунків.

План рахунків бухгалтерського обліку. Принципи класифікації бухгалтерських рахунків. Класифікація рахунків за відношенням до балансу. Класифікація рахунків за їхнім економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням і структурою. План рахунків бухгалтерського обліку. Рахунки доходів та витрат, їх особливості. Особливості регулюючих рахунків. Калькуляційні рахунки. Результатні рахунки. Транзитні рахунки.

Форми бухгалтерського обліку. Форми бухгалтерського обліку, їх суть та історичний розвиток. Техніка облікової реєстрації. Облікові реєстри, їх суть та призначення. Класифікація облікових реєстрів. Способи запису в облікових реєстрах. Способи виправлення помилок в облікових реєстрах. Комп'ютерні форми та системи обліку. Класифікація реєстрів по зовнішній формі. Класифікація реєстрів по змісту. Класифікація реєстрів по видом облікових записів. Порядок та техніка записів в облікові реєстри.

Облік господарських процесів. Методологічні засади обліку господарських процесів. Облік процесу постачання. Облік процесу виробництва та формування собівартості продукції. Калькулювання як спосіб групування витрат. Визначення собівартості продукції. Облік процесу реалізації. Облік формування та розподілу результатів господарювання. Звичайна, надзвичайна діяльність підприємства. Операційна діяльність. Фінансова та інвестиційна діяльність підприємства. Основна діяльність підприємства. Облік формування та руху статутного капіталу.

Облік бухгалтерської звітності. Поняття та принципи побудови бухгалтерської звітності. Вимоги до складання. Класифікація звітності та її користувачі. Порядок подання й оприлюднення фінансової звітності. Форми фінансової звітності. Виправлення звітних даних. Облікова політика підприємства. Мета фінансової звітності. Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Аналіз звітності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації.	6	2				4
Предмет і метод бухгалтерського	6	2				4

обліку.						
Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.	4	2				2
План рахунків бухгалтерського обліку.	4	2				2
Форми бухгалтерського обліку.	4	2				2
Облік господарських процесів	6	2				4
Облік бухгалтерської звітності.	6	2				4
1. Основні засоби та нематеріальні активи	6		2			4
2. Запаси та МБП.	6		2			4
3. Товари в розниці та оптоої торгівлі	6		2			4
4. Витрати на оплату праці	6		2			4
5. Доходи	4		2			2
6. Класифікація витрат	4		2			2
7. Фінансова звітність	4		2			2
Разом за змістовим модулем 1	72	14	14	0	0	44
Разом	72	14	14	0	0	44

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні засоби та нематеріальні активи	2
2	Запаси та МБП.	2
3	Товари в розниці та оптоої торгівлі	2
4	Витрати на оплату праці	2
5	Доходи	2
6	Класифікація витрат	2
7	Фінансова звітність	2
	Разом	14

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Бухгалтерський облік, його сутність і основи організації.	2
2	Предмет і метод бухгалтерського обліку.	2
3	Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.	2
4	План рахунків бухгалтерського обліку.	2

5	Форми бухгалтерського обліку.	2
6	Облік господарських процесів	2
7	Облік бухгалтерської звітності.	2
8	Основні засоби та нематеріальні активи	2
9	Запаси та МБП.	2
10	Товари в розниці та оптової торгівлі	2
11	Витрати на оплату праці	2
12	Доходи	2
13	Класифікація витрат	2
14	Фінансова звітність	2
	Підготовка до лекцій	2
	Підготовка до модульних тестувань	10
Разом		44

8. Індивідуальні завдання

Не передбачені.

9. Методи навчання

Під час викладання дисципліни використовується чотири групи методів навчання.

I група методів: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

II група методів: методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

III група методів: методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

IV група методів: бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

(Метод навчання: інформаційно-ілюстративний, практичний та індуктивний.

Передбачено консультації студентів викладачами згідно розкладу.

10. Методи контролю

Метод оцінювання знань: поточний контроль (письмова робота, усне опитування) або підсумковий контроль (письмова екзаменаційна робота, усне опитування).

Для діагностики знань використовується модульно-рейтингова система за 100-бальною шкалою оцінювання.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль на практичних заняттях – 30 балів.

Поточний (або підсумковий) контроль за лекційним матеріалом – 70 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення нормативної дисципліни *Бухгалтерський облік та аудит* включає: робочу програму навчальної дисципліни, план практичних занять, екзаменаційні білети.

12. Рекомендована література

Базова

1. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку. Підручник / Житомир: ПП "Рута", 2002 - 592 с.
2. Бухгалтерський учет в Україні. Теорія і практика. Под ред. Коваленко А.Н. – Днепропетровск: Баланс – Клуб, 2003 – 528 с.
3. Лишиленко О.В. Бухгалтерський фінансовий облік. Навчальний посібник. – Київ: Вид-во "Центр учбової літератури", 2003 – 420 с.
4. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України. Підручник для студентів економ. спец. висших навч. закладів – 6, К : вид-во А.С.К., 2003 – 784 с.
5. Лагуніна В., Панченко О. Бухгалтерський облік з нуля: Посібник для бухгалтера: у 2 кн. / Лагуніна В., Панченко О. – Д. : ВКК «Баланс-Клуб», 2006 – 416 с.

Допоміжна

1. Котляр М.Л. Методи та прийоми аналізу фінансового стану підприємства / М. Котляр // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 5 (84). – С. 57–61
2. Golov S. F. (2010) Unification as a brake for accounting development in Ukraine. Role and place of Accounting, Control and Analysis in development of economic science and practice: International Scientific and practical Conference, 14 May: Conference proceedings. K.: KNEU, pp. 31–33.
3. Ярошук І. Вплив інфляції на фінансовий стан і фінансові результати підприємства: збірник тез IV Міжнародної науково-практичної конференції [“Теорія і практика

- економічного аналізу: сучасний стан, актуальні проблеми та перспективи розвитку”] (10-12 жовтня 2006) / Ярошук. – Тернопіль, 2006. – 197 с. – С. 174-176.
4. Євдокимов В.В. Адаптивна модель інтегрованої системи бухгалтерського обліку [Текст]: монографія / В.В. Євдокимов. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 516 с.
  5. Каспина Р.Г. Финансовый учет в условиях инфляции: [учеб. пособие] / Р.Г. Каспина, А.С. Логинов. – Москва: “Омега-Л”, 2007. – 204 с.
  6. Кирейцев Г.Г. Глобализация экономики и унификация методологии бухгалтерского учета: научный доклад. – [Изд. 2-е, перераб. и доп.] – Житомир: ЖГТУ, 2008. – 76 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність” від 16 липня 1999р., № 996-XIV
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999р, № 291
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 “Баланс”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 “Звіт про фінансові результати”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 21 червня 1999 р. № 397
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 “Звіт про рух грошових коштів”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 “Звіт про власний капітал”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31 березня 1999 р. № 87
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 “Виправлення помилок у фінансових звітах”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 28 травня 1999 р. № 137
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 “Нематеріальні активи”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 р. № 242
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246
12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 “Дебіторська заборгованість”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 08 жовтня 1999 року № 237
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 “Зобов'язання”, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 року № 20
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 “Дохід”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 29 листопада 1999 р. № 290
15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”, затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318
16. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій затверджена наказом Міністерства фінансів України, № 291 від 30.11.1999р.
17. Порядок подання фінансової звітності затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р., № 419